

C1 – C-LEE1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

1 oktober 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over overtredingen van landbouwers in beschermde gebieden, al dan niet onder de vogelrichtlijn

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Woensdag 1 oktober 1997

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.24 uur.*

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over overtredingen van landbouwers in beschermde gebieden, al dan niet onder de vogelrichtlijn

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwkerke tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over overtredingen van landbouwers in beschermde gebieden, al dan niet onder de vogelrichtlijn.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de minister, dames en heren, ik woon in een mooie streek, de Zwinstreek. Enkele maanden geleden hebben twee landbouwers nabij Damme echter twee beschermde percelen polderweide omgeploegd en er maïs geplant. In het gewestplan wordt het terrein van 7 hectare beschouwd als natuurgebied en omschreven als speciale beschermingszone in uitvoering van de Europese vogelrichtlijn. In de winter is het een belangrijke pleisterplaats voor onder andere honderden wilde ganzen. In de vogelrichtlijngebieden geldt een strengere MER-plicht, een beperking van de jacht en een strengere mestwetgeving. Ook is het vegetatiebesluit er van toepassing, waardoor de omzetting van historisch permanent grasland moet worden aangevraagd. Ondanks dit alles beweerden de landbouwers hun landbouwsubsidie voor het planten van maïs in het gebied te hebben ontvangen. Er werd vervolgens een klacht ingediend en een proces-verbaal opgesteld. Ook de minister heeft terzake een brief ontvangen.

Jaarlijks worden op die manier een aantal overtredingen vastgesteld. Zoals u weet is niet alleen de

Zwinstreek, maar ook de Westkust, de IJzervallei, een vogelrichtlijngebied. In mijn dossier heb ik een lijstje van overtredingen. Telkens werd daar een proces-verbaal van opgesteld. Men belooft naderhand dan wel het nooit meer te zullen doen, maar van die beloften komt helaas weinig in huis. Ook die betrokken landbouwers verklaarden dat ze nergens vanaf wisten en dat het een vergissing was. Ondertussen is het kwaad echter geschied en hoewel men dan wel beweert dat men het gebied in de oorspronkelijke staat zal herstellen, is die schade eigenlijk niet te herstellen. Dat weten de commissieleden ook. De strafmaatregelen staan op dit ogenblik niet in verhouding tot dergelijke praktijken en zetten zeker niet aan tot het vermijden ervan. Als ik het goed voorheb, legt het vegetatiebesluit boetes op met een maximumbedrag van slechts 8.000 frank. Bovendien verjaren de overtredingen al na een half jaar.

Dan zijn er nog de subsidies die de betrokken landbouwers ontvangen hebben. Ze vernielen waardevolle stukken natuur en op de koop toe krijgen ze subsidies voor die vorm van akkerbouw.

Mijnheer de minister, hebt u een zicht op de overtredingen van die aard die al dan niet onder de vogelrichtlijn ressorteren ? Met welke frequentie komen ze voor ? In mijn streek werden onlangs enkele overtredingen vastgesteld, maar het zou me verwonderen indien dit in andere gebieden niet het geval zou zijn. Over hoeveel hectare natuurgebied gaat het in totaal ? Worden de terreinen na de oogst in hun oorspronkelijke staat hersteld ? Als dat niet kan of niet gebeurd is, worden dan andere terreinen ter compensatie aangeboden ? Zo schrijft het vegetatiebesluit het immers voor. Op welke manier wilt u proberen deze praktijken te verhinderen ? Ik heb ook mijn twijfels bij de lage strafmaat. Kunnen we geen zwaardere financiële sanctie opleggen ? Ik stel me evenzeer vragen bij de Europese subsidies. Kunnen deze niet worden teruggevorderd ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De heer Van Nieuwerkerke vraagt enerzijds om hoeveel overtredingen het gaat en anderzijds hoe we daarop kunnen of moeten reageren, met andere woorden : hoe we sanctionerend kunnen optreden.

De afdeling Natuur heeft een aantal afspraken gemaakt. Ten eerste houdt de afdeling Natuur het aantal processen-verbaal in verhouding tot de vastgestelde overtredingen relatief beperkt, omdat de ernstige overtredingen vooraf worden geselecteerd. Men probeert om eerst op een niet-repressieve manier op te treden, onder meer door het verstrekken van informatie en het vragen om vrijwillig herstel. In 1996 werden een zestigtal processen opgesteld inzake overtredingen met betrekking tot natuurbehoud, in 1995 ongeveer zeventig.

In samenspraak met de afdeling Natuur stipte men een aantal prioriteiten aan. De prioriteiten inzake vervolging werden vastgesteld naar de ernst, grootte of recidive van de overtreding. Dit gebeurde in het kader van het gedifferentieerde optreden, waardoor er in ernstige gevallen direct stappen zullen worden ondernomen en waarbij voor minder ernstige feiten overleg en informatie een belangrijke rol zullen spelen. Een tweede reeks prioriteiten betreft de weerspannigheid ten aanzien van de toezichthoudende ambtenaren, zoals in het geval men aan deze laatste helemaal geen medewerking verleent.

In de lijst van de prioriteiten worden ook een aantal aandachtspunten opgesomd waarnaar de ambtenaar zich moet richten. Het eerste refereert aan overtredingen van de regelgeving waarbij een stuk natuur daadwerkelijk verdwijnt, bijvoorbeeld door illegale vegetatietypes, of door wijzigingen van reliëf en waterhuishouding met het verdwijnen of de aantasting van de natuur of kleine landschapselementen als gevolg. Het tweede behandelt overtredingen die gebeuren in gebieden waarvoor Vlaanderen internationale verantwoordelijkheid draagt, zoals de Habitat- en Ramsar-gebieden, en voor natuurreservaten waarvan de natuurwaarde aangetast wordt. Een derde prioritair aandachtspunt is de soortenbescherming in zoverre deze samenvalt met de versterking van de rodelijstsoorten en de soorten die werden bepaald in de bijlage van de Habitatrichtlijn en in de Conventie van Bern. De toepassing van het Duinendecreet is het vierde aandachtspunt, en een vijfde behandelt de overtredingen op de wet op het gebruik van bestrijdingsmiddelen en op de beperking van de

bemesting in groengebieden en gebieden van het gebiedsgerichte beleid die voorkomen in het decreet.

De afspraken, gemaakt door de afdeling Natuur, hebben aldus enerzijds betrekking op het optreden als dusdanig en anderzijds op de prioritaire aandachtspunten bij dit optreden.

Er worden inderdaad geen specifieke statistieken bijgehouden van het aantal overtredingen die landbouwers begaan in de groengebieden. Ik kan u wel de provinciale cijfers voor 1996 geven. De getallen verschillen, omdat ze niet steeds van een ambtenaar van Natuurbehoud afkomstig zijn. In het Vlaams Gewest werden 83 processen-verbaal inzake overtredingen op natuurbehoud opgesteld. Verdeeld over de provincies waren dat er 16 in West-Vlaanderen, 4 in Oost-Vlaanderen, 32 in Antwerpen, 8 in Vlaams-Brabant en 23 in Limburg.

De huidige wet op het natuurbehoud van 12 juli 1973 biedt niet de mogelijkheid om herstelmaatregelen of compensaties te vorderen. Terecht werd hierover een opmerking gemaakt. Het ontwerp van decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu is recent in deze commissie afgehandeld. Hopelijk wordt het goedgekeurd tijdens de plenaire zitting. In dat decreet zijn bepalingen opgenomen inzake herstel en compensatie. Hoofdstuk negen, artikel 59 stipuleert dat bij elk vonnis van veroordeling een bevel wordt gegeven om het goed in de vroegere toestand te herstellen. Indien er geen herstel mogelijk is, worden aanpassingsmaatregelen bevolen. Dat komt neer op een herstel van de toestand op lange termijn.

Er wordt eveneens voorzien in hogere boetes. In het ontwerp van decreet belopen die boetes van 26 frank tot één miljoen frank, vermenigvuldigd met de index 200. Dat zijn serieuze verhogingen in vergelijking met de huidige strafmaat, namelijk 10 frank tot 25 frank, welbeschouwd een lachertje.

Inzake de terugvordering van landbouwsubsidies moet ik contact opnemen met de federale minister van Landbouw. Het lijkt me logisch dat als de subsidie is verkregen ingevolge een misdrijf en als dit ontegensprekelijk is vastgesteld, men moet sanctioneren. Daarover moet een protocol met de federale minister worden afgesloten.

De landbouwdiensten kunnen dan, bijvoorbeeld, vooraleer ze een subsidieaanvraag behandelen, informatie inwinnen bij de afdelingen Landbouw en Natuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Zo kan men vaststellen of het

Kelchtermans

betrokken perceel voorwerp is van een overtreding. Zo ja, kan men de subsidie weigeren.

Ik bevestig voor een deel de vaststellingen van de heer Van Nieuwkerke. Met de invoering van het nieuwe decreet betreffende het natuurbehoud zal echter een merkelijke verbetering gepaard gaan, die hopelijk vanaf volgend jaar kan ingaan.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik heb geen aanvullende vragen. De antwoorden van de minister stemmen me hoopvol en misschien wordt men in de toekomst afgeschrikt om waardevolle gebieden aan te snijden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 12.40 uur.*
